

Monitoring Szarej Strefy w Polsce 2019 – IQ

Partner Projektu

Spis treści

1.	Podsumowanie	3
2.	Najistotniejsza zmiana prawna – pojawił się projekt nowelizacji Kodeksu Karnego Skarbowego	4
3.	Najważniejsze opracowania tematu szarej strefy opublikowane w ostatnim kwartale ...	5
3.1.	Szara strefa 2019	5
•	Program Polska Bezgotówkowa.....	6
•	Szacunek liczby obcokrajowców zatrudnionych w szarej strefie w latach 2015-2018 ..	6
•	Szacunki rozmiarów szarej strefy (w ujęciu GUS) w PKB w latach 2015–2019	7
•	Szacunki rozmiarów szarej strefy (w ujęciu IPAG) w polskiej gospodarce w latach 2015–2019 (mld PLN)	7
•	Eksperymentalne szacunki szarej strefy gospodarczej w województwach w 2017 roku (mld zł)	9
3.2.	Efekty uszczelniania systemu podatkowego w Polsce w latach 2016-2018	11
3.3.	Poland Market Survey Report – Empty Discarded Pack Collection August 2018	11
4.	Komunikaty z KAS	12
5.	Najistotniejsze wątki w mediach internetowych	14

1. Podsumowanie

Najistotniejszą informacją w obszarze legislacji, jaka pojawiła się w ostatnim kwartale, jest projekt nowelizacji Kodeksu Karnego Skarbowego. Celem jest zwiększenie restrykcji w systemie fiskalnym. Zaproponowano między innymi takie rozwiązania jak:

- modyfikacja tzw. negatywnych przesłanek czynnego żalu z art. 16 k.k.s.;
- rozszerzenie odpowiedzialności posiłkowej podmiotu, który osiągnął korzyść majątkową z popełnienia przestępstwa, lub też równowartość takiej korzyści;
- przedawnienie samej należności publicznoprawnej nie będzie miało wpływu na przedawnienie karalności przestępstwa skarbowego polegającego na uszczupieniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej;
- nowe zasady przedłużania przedawnienia karalności przestępstw karnoskarbowych – tj. od momentu wszczęcia postępowania „w sprawie”, a nie „przeciwko osobie”;
- zmianę zasad odpowiedzialności karnej za niewpłacanie podatku w terminie;
- zaostrzenie środków karnych i zwiększenie przewidzianych w k.k.s. kar, w tym progów kary łącznej m.in. do 20 lat pozbawienia wolności.

W ostatnim kwartale opublikowano 3 opracowania warte szczególnej uwagi.

Szara strefa 2019 sporządzona przez Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych jest najbardziej medialnym opracowaniem opublikowanym w ostatnim kwartale. Raport opiera się na danych statystycznych dla lat 2015-2019. Można przeczytać, że w 2018 roku w Polsce pracowała wtedy 600 tys. obcokrajowców w szarej strefie, natomiast udział szarej strefy w PKB wyniósł 12,9 proc. oraz 18,0 proc. w skorygowanym PKB. Praca zawiera również unikatowy przegląd szarej strefy z podziałem a województwa, według którego najwyższy udział występuje w woj. mazowieckim, a najniższy w woj. kujawsko-pomorskim.

Efekty uszczelniania systemu podatkowego w Polsce w latach 2016-2018 przygotowany przez Polski Instytut Ekonomiczny informuje nas o zjawisku nieustannego zmniejszania się szarej strefy w Polsce. W 2021 roku ma ona skurczyć się do 14,1 proc. PKB

Poland Market Survey Report – Empty Discarded Pack Collection August 2018 opracowany przez ALMARES Institute for Consulting and Market Research podkreśla niski udział szarej strefy w przypadku wyrobów tytoniowych – w 2018 roku udział ten wyniósł 11,4 proc. Raport informuje również o zmniejszeniu się szarej strefy w branży tytoniowej w czasie ostatnich 3 lat.

Według komunikatów z KAS w ostatnim kwartale miało miejsce 5 wydarzeń – wszystkie dotyczyły branży tytoniowej, w których wartość rynkowa nielegalnych towarów przekroczyła 10 mln zł. Zlikwidowano dwie fabryki papierosów: jedna w woj. mazowieckim (wartość towaru wyniosła około 18 mln zł), a druga w woj. łódzkim (wartość towaru wyniosła około 20 mln zł). Zlikwidowano również nielegalną krajalnię tytoniu w woj. kujawsko-pomorskim (wartość towaru wyniosła około 12 mln zł). Ponadto przechwycono w Gdańsku nielegalne papierosy

wietnamskiego pochodzenia o wartości około 11 mln zł oraz nielegalny tytoń w woj. podlaskim o wartości około 31 mln zł.

2. Najistotniejsza zmiana prawna – pojawił się projekt nowelizacji Kodeksu Karnego Skarbowego

W dniu 9 stycznia 2019 r. opublikowano projekt nowelizacji Kodeksu Karnego Skarbowego.

Nowy projekt celuje w zwiększenie restrykcji w systemie fiskalnym. Jest to zgodne z ostatnim trendem, który obejmuje poszerzenie uprawnień Krajowej Administracji Skarbowej w ściganiu przestępstw podatkowych, a także procedowanie w bliskim czasie ustawy o Odpowiedzialności Podmiotów Zbiorowych pod groźbą

PWC zwraca uwagę na następujące zmiany [pwc.pl]:

- *modyfikacja tzw. negatywnych przesłanek czynnego żalu z art. 16 k.k.s. Po zabiegach ustawodawcy związanych z odebraniem podatnikom prawa tzw. odwróconej korekty jest to kolejny krok ograniczający możliwość uniknięcia karalności w związku z dobrowolną wpłatą uszczuplonej należności publicznoprawnej. Wedle projektowanej ustawy podatnik utraci prawo do złożenia czynnego żalu nie tylko po ujawnieniu faktu popełnienia przestępstwa przez organ powołany do ścigania, ale także i wtedy, gdy do ujawnienia ewentualnego przestępstwa doszło w trakcie czynności podejmowanych przez jakiegokolwiek inny organ, m.in. w trakcie dokonywania czynności sprawdzających;*
- *rozszerzenie odpowiedzialności posiłkowej podmiotu, który osiągnął korzyść majątkową z popełnienia przestępstwa, lub też równowartość takiej korzyści;*
- *przedawnienie samej należności publicznoprawnej nie będzie miało wpływu na przedawnienie karalności przestępstwa skarbowego polegającego na uszczupleniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej. Tym samym nawet w przypadku przedawnienia zobowiązania podatkowego i tak nadal będzie można nałożyć na podatnika obowiązek zwrotu korzyści uzyskanej z popełnienia przestępstwa. Może to mieć znaczenie w kontekście planów wykreślenia z projektu nowej Ordynacji podatkowej przepisu wskazującego na zawieszenie biegu terminu przedawnienia należności publicznoprawnej w sytuacji wszczęcia postępowania w sprawie. W*

rzeczywistości przepis ten może zostać w przyszłości zastąpiony nowym brzmieniem art. 44 k.k.s.;

- *nowe zasady przedłużania przedawnienia karalności przestępstw karnoskarbowych – tj. od momentu wszczęcia postępowania „w sprawie”, a nie „przeciwko osobie”. To zaś prowadzić będzie do sytuacji – obecnego aktualnie na gruncie kodeksu karnego – praktycznego braku przedawnienia karalności takich przestępstw;*
- *wyraźne zmniejszenie progów wartościowych, od których przewiduje się zwiększony próg karalności, m.in. za uszczuplenie podatkowe „dużej” i „wielkiej” wartości – w zamierzeniu ma to pozwolić na możliwość surowszego karania i częstszego kwalifikowania przestępstw w warunkach obostrzenia karalności;*
- *zmianę zasad odpowiedzialności karnej za niewpłacanie podatku w terminie. Bardzo często spotykane w praktyce zachowanie stanowiące obecnie wyłącznie wykroczenie z art. 57 k.k.s. zostanie przeniesione do katalogu przestępstw jeśli tylko kwota niewpłaconego w terminie podatku przekracza wartość pięćdziesięciokrotności minimalnego wynagrodzenia”;*
- *zaostrzenie środków karnych i zwiększenie przewidzianych w k.k.s. kar, w tym progów kary łącznej m.in. do 20 lat pozbawienia wolności.*

3. Najważniejsze opracowania tematu szarej strefy opublikowane w ostatnim kwartale

3.1. Szara strefa 2019¹

W ostatnim kwartale ukazała się znaczące opracowanie, któremu warto się przyjrzeć. Tym opracowaniem jest raport wydany przez Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych pt. Szara strefa 2019, wydany w marcu br. Raport został opracowany w partnerstwie z Polska bezgotówkowa oraz Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego. O raporcie pisali między innymi Businessinsider, Rzeczpospolita, Wnp.pl Portal gospodarczy, aleBank.pl.

Raport rozpoczyna się od wprowadzenia oraz wyjaśnienia podstawowych zagadnień związanych z szarą strefą.

Najważniejsze punkty raportu:

¹ J. Fundowicz, K. Łapiński, B. Wyżnikiewicz, D. Wyżnikiewicz, *Szara strefa 2019*, Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych, Warszawa, Marzec 2019.

- **Program Polska Bezgotówkowa**

Autorzy raportu zwracają uwagę na rozwój płatności bezgotówkowej jako czynnik istotny w walce z szarą strefą. Podkreślona jest rola Fundacji Polska Bezgotówkowa, która została powołana przez Związek Banków Polskich, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii oraz organizacje płatnicze Visa i Mastercard. Celem fundacji jest „podejmowanie działań w zakresie rozbudowy sieci akceptacji instrumentów płatniczych, upowszechnienie i promocja obrotu bezgotówkowego a także promocja innowacji technologicznych wspierających obrót bezgotówkowy w Polsce”.

Plan fundacji zakłada podwojenie liczby terminali płatniczych w Polsce. **Liczba terminali w 2017 r. wynosiła 600 tys., a do końca roku ma wynieść 1,2 miliona.** Plan będzie realizowany w ramach **Programu Polska Bezgotówkowa**, który opiera się na systemie zachęt finansowych dla przedsiębiorstw w postaci bezpłatnej usługi akceptacji płatności kartą.

Funkcjonowanie Programu najprawdopodobniej miało wpływ na wyniki, które zostały opublikowane przez Narodowy Bank Polski. Pomiędzy trzecimi kwartałami 2015 r. oraz 2018 r. liczba terminali zwiększyła się z 442 tys. do 741 tys., co oznacza wzrost o 68%. Równolegle wzrosła liczba akceptantów kart płatniczych aż o 90% (do 355 tys.)

- **Szacunek liczby obcokrajowców zatrudnionych w szarej strefie w latach 2015-2018**

Według szacunków IPAG w 2018 r. w szarej strefie mogło pracować ok. 600 tys. obcokrajowców, co stanowi połowę ogółu.

Na podstawie danych znajdujących się w tabeli 1. dotyczących lat 2015-2018 wykonaliśmy analizę zmiany udziału obcokrajowców pracujących w szarej strefie. Widać trend skierowany w stronę minimalizowania szarej strefy polskiego rynku pracy obcokrajowców.

Drugą analizą było wykonanie prostego szacunku wartości wskaźników dla roku 2019. Przybliżenie opiera się na narzędziu, jakim jest linia trendu. Otrzymane wyniki jedynie obrazują hipotetyczny obraz wspomnianego rynku w 2019 r.

Tabela 1. Szacunek liczby obcokrajowców zatrudnionych w szarej strefie w latach 2015-2018 (tys. osób)

	2015	2016	2017	2018	2019*
Zezwolenia na pracę (do 3 lat)	54,9	112,2	212,1	295,9	378,19
Zezwolenia na pracę sezonową	-	-	-	48,6	-
Oświadczenia o powierzeniu pracy	273,8	459,9	638,6	632,9	758,5
Liczba obcokrajowców uprawnionych do podejmowania pracy bez zezwoleń	87,5	105,9	133,1	162,6	187,85
Liczba ubezpieczonych w ZUS	184,2	293,2	440,3	569,1	699,28
Łącznie pracujący obcokrajowcy	416,3	678,1	983,8	1139,9	1387,55

Obcokrajowcy pracujący w szarej strefie	232,1	384,9	543,5	570,8	688,27
Udział szarej strefy w rynku pracy obcokrajowców	55,8	56,8	55,2	50,1	49,6

Źródło: Opracowano na podstawie szacunków IPAG bazujących na danych MRPiPS, ZUS

- **Szacunki rozmiarów szarej strefy (w ujęciu GUS) w PKB w latach 2015–2019**

IPAG przedstawia szarą strefę jako nominalnie rosnącą, ale malejącą w relacji do PKB. Ta prezentacja opiera się na szacunkach bazujących na danych z GUS.

Nominalna wartość szarej strefy w 2015 r. wynosiła 243 mld PLN, a w 2019 r. ma wynieść 294 mld PLN. Wzrost wynosi 21 proc., jednak szacunek powiększenia się PKB na przestrzeni lat 2015-2019 wynosi 29 proc. W wyniku obu wzrostów szacuje się, że w ujęciu realnym udział szarej strefy zmniejszy się z 13,5 do 12,6 proc.

Tabela 2. Szacunki rozmiarów szarej strefy (w ujęciu GUS) w PKB w latach 2015–2019

	2015	2016	2017	2018	2019
PKB (mld PLN)					
(GUS do 2018, rok 2019 – prognoza MF)	1800	1861	1989	2116	2334
Gospodarka nieobserwowana (mld PLN)					
(GUS do 2016, od 2017 szacunki IPAG)	243	246	263	273	294
Udział szarej strefy					
(GUS do 2016, od 2017 szacunki IPAG)	13,5	13,2	13,2	12,9	12,6

Źródło: Opracowano na podstawie szacunków IPAG

- **Szacunki rozmiarów szarej strefy (w ujęciu IPAG) w polskiej gospodarce w latach 2015–2019 (mld PLN)**

Tabela 3 uwzględnia doszacowanie IPAG, które obejmuje sektory działalności nieuwzględniane w danych GUS. Najważniejszym sektorem, który znajduje się w doszacowaniu jest sektor handlowy. Chodzi głównie o handel paliwami, częścią handlu targowiskowego, przyrodniczego oraz elektronicznego. Drugim istotnym elementem doszacowania jest hazard. Poza głównymi elementami doszacowania są również inne, takie jak usługi edukacyjne, polegające między innymi na pisaniu prac dyplomowych na zlecenie.

Doszacowania IPAG w długim okresie zbiegają w kierunku danych GUS. W 2016 r. doszacowania wyniosły 52 proc. wartości gospodarki nieobserwowanej wg. GUS, a w 2019 r. jego wartość ma wynieść 44 proc. Najwyraźniej Instytut zakłada coraz precyzyjniejsze szacunki GUSu.

Tabela 3. Szacunki rozmiarów szarej strefy (w ujęciu IPAG) w polskiej gospodarce w latach 2015–2019 (mld PLN)

	2015	2016	2017	2018	2019
--	------	------	------	------	------

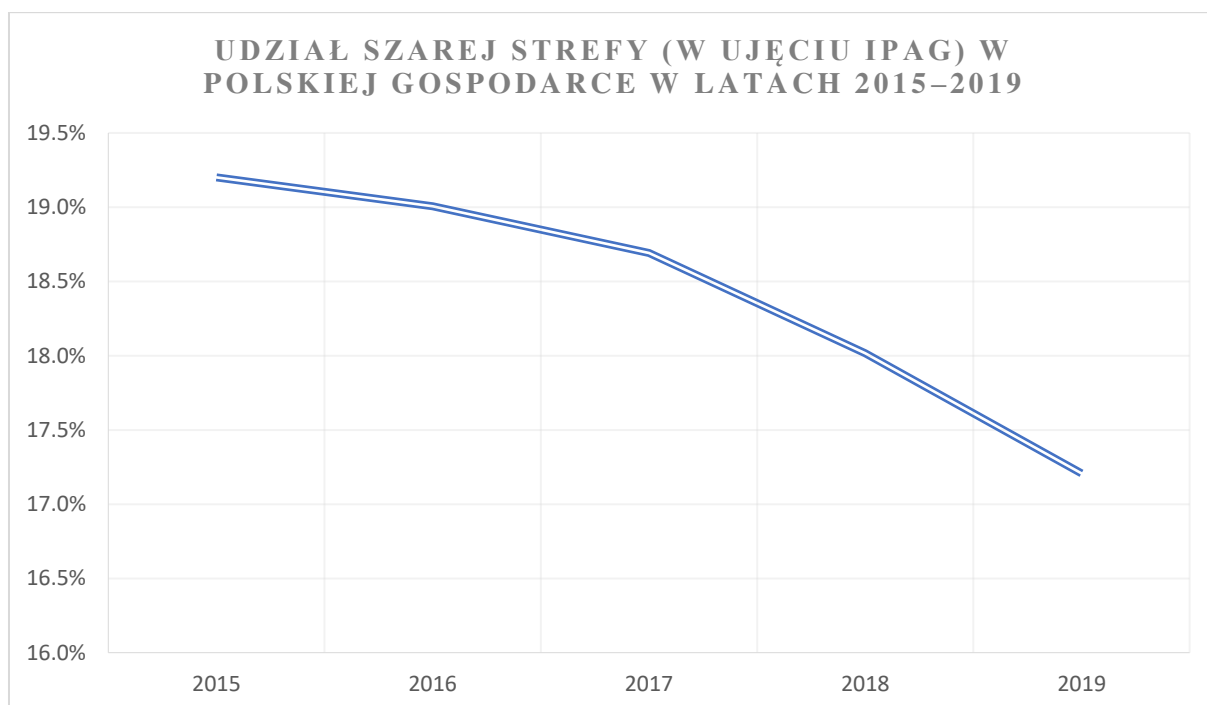
7

Gospodarka nieobserwowana (GUS) (1)	243	246	263	273	294
Doszacowania IPAG (2)	127	133	135	132	130
Szara strefa (ujęcie IPAG) (1+2)	370	379	397	405	424
PKB skorygowany o szarą strefę w ujęciu IPAG	1927	1994	2124	2248	2464
Udział szarej strefy w skorygowanym PKB	19,2	19,0	18,7	18,0	17,2

Źródło: Na podstawie danych IPAG

W latach 2015-19 udział szarej strefy w polskiej gospodarce ma zmniejszyć się z 19,2 do 17,2 proc. Lepiej niż tabela prezentuje to poniższy wykres.

Źródło: Na podstawie danych IPAG

Według IPAG najważniejszymi czynnikami wpływającymi na zmniejszenie się udziału szarej strefy będą:

- korzystna koniunktura gospodarcza zachęcająca do działalności nieukrywanej przed administracją,
- uszczelnienie systemu podatkowego,
- skuteczna walka z działalnością nielegalną.

- **Eksperymentalne szacunki szarej strefy gospodarczej w województwach w 2017 roku (mld zł)**

Do głównych wniosków tej analizy należy spostrzeżenie o dużym zróżnicowaniu udziału szarej strefy w województwach. Szczególnie dużym udziałem szarej strefy charakteryzują się województwa o najsilniej i najslabiej rozwinięte pod względem gospodarczym.

Województwo mazowieckie wyróżnia się największym udziałem szarej strefy. Gospodarka stołeczna jest koncentracją życia gospodarczego z największym w kraju rynkiem pracy. Ten rynek obejmuje także tzw. marginalnym siłę roboczą, czyli imigranci z wielu krajów, mieszkańcy nieodległych miejscowości z niskimi kwalifikacjami, emeryci, studenci oraz osoby pozostające formalnie poza rynkiem pracy.

Województwo mazowieckie posiada udział szarej strefy aż o 4 pkt proc. większy niż województwa małopolskie, pomorskie i podlaskie. Dwa pierwsze województwa również posiadają duży udział szarej strefy za sprawą bycia dużymi aglomeracjami oraz dużej aktywności w branży turystycznej.

Wschodnie województwa mają większy udział szarej strefy niż zachodnie. Wiąże się to z występowaniem nieformalnej siły roboczej, która imigruje zza wschodniej granicy Polski.

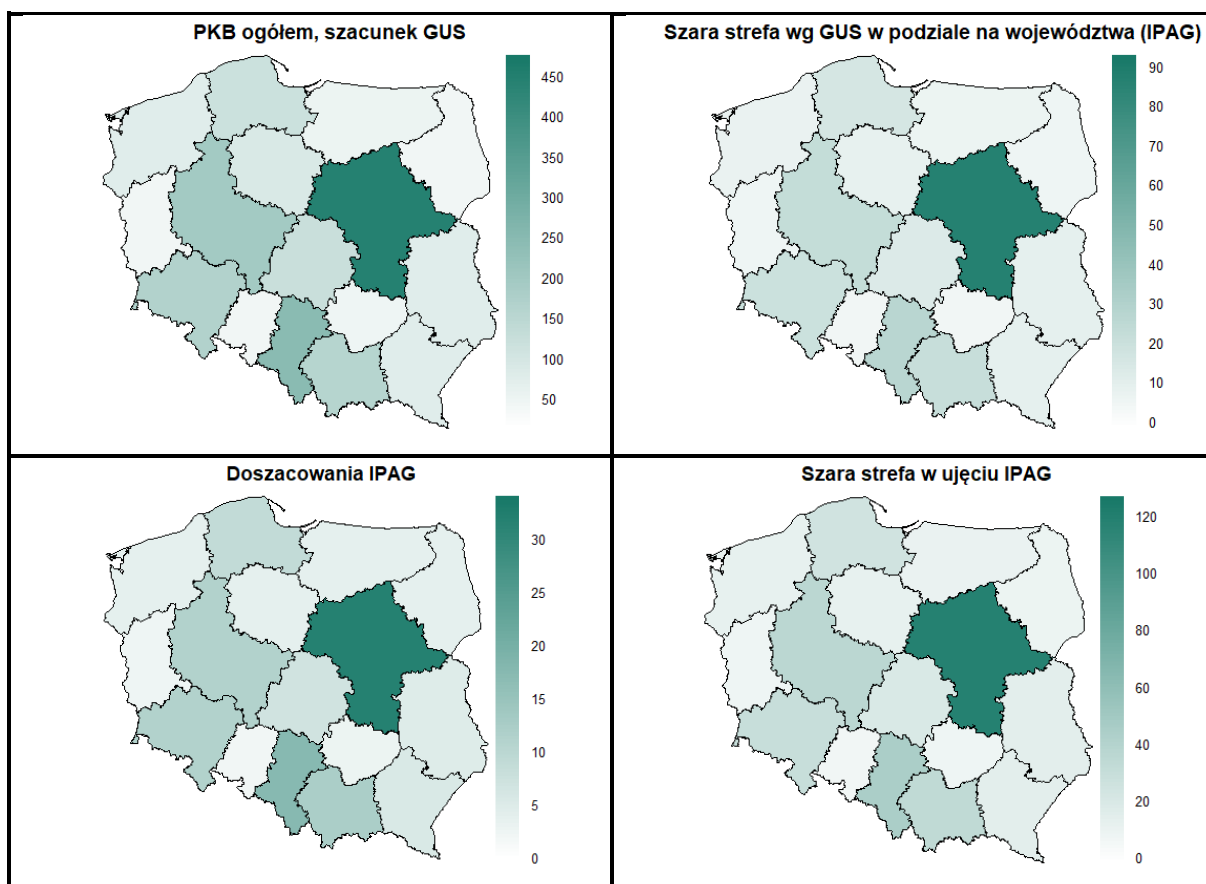
Cały opis prezentuje tabela 4. Oraz mapki, które przygotowaliśmy w oparciu o dane IPAG.

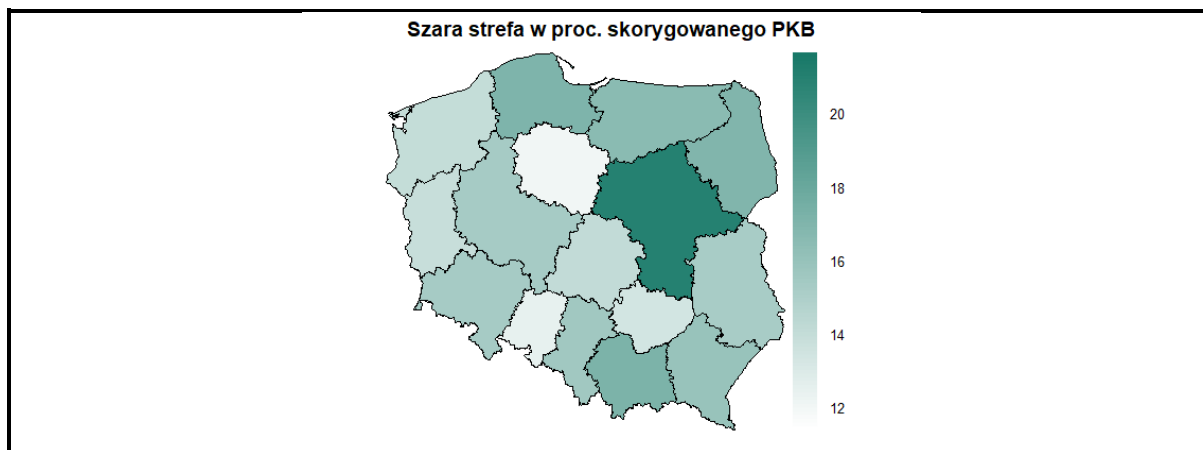
Tabela 4. Eksperymentalne szacunki szarej strefy gospodarczej w województwach w 2017 roku (mld zł)

Województwo	PKB ogółem, szacunek GUS	Szara strefa wg GUS w podziale na województwa (IPAG)	Doszacowania IPAG	Szara strefa w ujęciu IPAG	Szara strefa w proc. skorygowanego PKB
Polska ogółem	1988,7	262,5	134,6	397,1	18,7
Dolnośląskie	166	18,9	11,1	30	15,3
Kujawsko-pomorskie	87,3	8,2	3,7	12	12
Lubelskie	75,9	8,7	4,9	13,6	15,2
Lubuskie	43,5	4,8	2,2	7	13,9
Łódzkie	120	12,9	6,8	19,7	14,1
Małopolskie	160	20,8	12,4	33,2	17,2
Mazowieckie	446,1	86,8	31,8	118,6	21
Opolskie	40,8	3,9	1,9	5,8	12,4
Podkarpackie	76,9	9,1	5,4	14,5	15,9
Podlaskie	44	5,3	3,7	9	17
Pomorskie	116	15,3	8,7	24	17,1

Śląskie	243,5	27,3	17,3	44,6	15,5
Świętokrzyskie	46,1	4,4	2,7	7,1	13,4
Warmińsko-mazurskie	52,2	6,6	3,8	10,4	16,6
Wielkopolskie	196,8	22	11,1	35,6	15,3
Zachodniopomorskie	73,5	7,4	3,7	12	14

Źródło: Na podstawie opracowania własnego IPAG

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli 4.

3.2. Efekty uszczelniania systemu podatkowego w Polsce w latach 2016-2018²

Polski Instytut Ekonomiczny przygotował opracowanie pt. Efekty uszczelniania systemu podatkowego w Polsce w latach 2016-2018 (1/2019 Policy Paper). W tym raporcie pokrótce jest opisany efekt zmniejszającej się szarej strefy. Autorzy zaznaczają, że szara strefa jest jedną z głównych przyczyn powstawania luk podatkowej.

W raporcie podkreślono korzystny trend zmniejszania się szarej strefy dostrzeżony w ostatniej dekadzie. Ekspert A.T. Kearney, do 2021 r. szara strefa w Polsce skurczy się do 14,1 proc. PKB.

3.3. Poland Market Survey Report – Empty Discarded Pack Collection August 2018³

Raport został przygotowany na zlecenie British American Tobacco, Imperial Tobacco Group, Japan Tobacco International, Philip Morris International.

² P. Arak, K. Kutwa, J. Sarnowski, P. Selera, *Efekty uszczelniania systemu podatkowego w Polsce w latach 2016-2018*, Polski Instytut Ekonomiczny, Warszawa, 2019.

³ ALMARES Institute for Consulting and Market Research, *Poland Market Survey Report – Empty Discarded Pack Collection August 2018*, Warszawa, 2019

Raport wskazuje na niski udział szarej strefy w przypadku sprzedaży wyrobów tytoniowych. Rekordowo niski wynik odnotowano w trzecim kwartale zeszłego roku i było to 11,4 proc. O tym fakcie bardzo dużo pisano w mediach.

W raporcie zaprezentowano wykres obrazujący konsekwentne zmniejszanie się szarej strefy w branży tytoniowej w czasie ostatnich 3 lat.

Największy udział szarej strefy występuje w województwie warmińsko-mazurskim, podlaskim oraz lubelskim. Pomimo znaczącego sukcesu, jakim było radykalne obniżenie szarej strefy o ok 20 pkt. proce. we wspomnianych regionach, nadal borykają się one z niechlubnym wynikiem ponad 20 proc.

4. Komunikaty z KAS

Rozdział prezentuje nagłówki komunikatów z ostatniego kwartału na stornie KAS z podziałem na miesiące. Zdecydowana większość dotyczy nielegalnych towarów, których wartość przekroczyła 1 mln zł.

styczeń

Funkcjonariusze z Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej w minionym roku ujawnili i zabezpieczyli nielegalne towary na ponad **20 mln. zł**. Największą wartość ponad 14,4 mln. zł stanowił tytoń i susz tytoniowy.

Wielkopolski UCS w Poznaniu - Lewe papierosy nie trafią na rynek - 1 mln 200 tys. sztuk papierosów bez akcyzy zatrzymali funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej z Piły. Na rynek nie trafi kontrabanda o wartości niemal **850 tys. złotych**.

Funkcjonariusze z Placówki SG w Sejnach ujawnili wyroby tytoniowe bez polskich znaków akcyzy o łącznej szacunkowej wartości blisko **1,7 mln zł**. Kontrabanda znajdowała się w przestrzeni ładunkowej stojącego przy drodze auta.

Zlikwidowana fabryka nielegalnych papierosów, to wynik współpracy policjantów CBŚP, Prokuratury Krajowej i KAS. W trakcie działań zabezpieczono ponad 3 miliony sztuk papierosów, 14 ton krajanki oraz maszyny do produkcji i pakowania papierosów. 8 osób zostało zatrzymanych. Z ustaleń funkcjonariuszy wynika, że działalność grupy mogła narazić Skarb Państwa na stratę w kwocie około **18 milionów złotych**.

luty

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Białobrzegach zlikwidowali magazyn nielegalnych papierosów i zabezpieczyli blisko 2,5 tony tytoniu oraz 246 tysięcy sztuk

papierosów. Zatrzymali 5 osób trudniących się produkcją i przechowywaniem nielegalnych papierosów. Wartość czarnorynkowa zabezpieczonych wyrobów wyniosła blisko **1,9 mln zł**. Na zabezpieczonym towarze ciążył obowiązek podatkowy z tytułu niezapłaconej akcyzy i podatku VAT w łącznej kwocie przekraczającej 2,7 mln zł.

Kierowcy dwóch busów nie reagowali na podawane sygnały do zatrzymania. Jeden z nich staranował służbowy samochód Straży Granicznej i stojącego za nim funkcjonariusza raniąc go poważnie. Jak się okazało w samochodach znajdowały się znaczne ilości papierosów bez polskich znaków akcyzy o wartości ponad **3,6 mln zł**.

Policjanci z Zespołu do Walki z Przestępczością Gospodarczą Wydziału Kryminalnego Komendy Powiatowej Policji w Końskich przejęli ponad 4 tony krajanki tytoniowej bez polskich znaków akcyzy, którą ujawnili u dwóch mężczyzn z powiatu koneckiego i piotrkowskiego. Gdyby ten tytoń trafił na rynek, uszczuplenia Skarbu Państwa z tytułu niezapłaconego podatku wyniosłyby ponad **4,3 mln złotych**.

Efektom piątkowych działań funkcjonariuszy Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej na terenie Warszawy było ujawnienie nielegalnych towarów akcyzowych o szacunkowej wartości przeszło 700 tys. złotych. Gdyby towar trafił na rynek, Skarb Państwa mógłby stracić przeszło **1 mln złotych**.

W nocy 7 lutego funkcjonariusze Zachodniopomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego zatrzymali do kontroli samochód ciężarowy z ładunkiem 34 pakietów laminowanej płyty wiórowej o wadze około 15 ton. Zatrzymania dokonano w Świnoujściu. Samochód kierował się na prom odpływający do Szwecji. Po dokonaniu szczegółowej kontroli tego samochodu, funkcjonariusze znaleźli w większości ze skrzyń papierosy bez polskich znaków akcyzy. Łącznie, po rozładowaniu i sprawdzeniu całości towaru, ujawniono 9.989 tzw. „sztang” papierosów, co dało łączną ilość 1.997.800 sztuk papierosów o wartości rynkowej 1,4 mln złotych. Uszczuplone należności celno-podatkowe wyniosły blisko **2,4 mln złotych**.

W niedzielę 17.02.2019 r. funkcjonariusze Straży Granicznej z Jeleniej Góry zabezpieczyli papierosy bez polskich znaków akcyzy o szacunkowej wartości ponad **2 mln zł**. W związku ze sprawą zatrzymano mieszkańca Słubic.

Policja kujawsko-pomorska – nielegalna krajalnia tytoniu zlikwidowana – Radziejowscy policjanci zatrzymali na gorącym uczynku czterech mężczyzn w trakcie wytwarzania krajanki tytoniowej. W magazynie, gdzie trwała produkcja, zabezpieczono blisko 14,5 tony nielegalnego towaru. Wstępnie oszacowano, że straty Skarbu Państwa z tego tytułu mogły wynieść około **12 mln złotych**.

marzec

Funkcjonariusze celno-skarbowi wspólnie z mundurowymi z Zarządu Centralnego Biura Śledczego Policji w Gdańsku ustalili, że drogą morską może dojść do przemytu papierosów.

Nielegalny towar miał zostać ukryty w jednym z kontenerów, oficjalnie wypełnionym kartonami z obuwem. Transport, razem z innymi towarami, załadowany został w Wietnamie, skąd trafił do Polski. Kontener z nielegalnym towarem, miał się nie wyróżniać spośród wielu innych przesyłek. Przemysłowcy nie przypuszczali, że w sprawę włączy się funkcjonariusze CBŚP i KAS. Finalnie łącznie zabezpieczono ponad 9 milionów sztuk papierosów, o wartości rynkowej ok **6,2 mln zł**. Gdyby towar trafił na rynek mógłby wygenerować straty dla budżetu państwa rządu prawie **11 mln zł**.

Morski O/SG – Produkowali papierosy i tytoń do fajek wodnych. Skarb Państwa mógł stracić **20 mln zł** – Fabrykę papierosów i linię technologiczną do produkcji melasy zlikwidowali niedaleko Rzgowa w woj. Łódzkim funkcjonariusze straży granicznej, centralnego biura śledczego policji i krajowej administracji skarbowej.

Warmińsko-mazurskie O/SG – Ujawniony susz tytoniowy o wartości ponad **3,2 mln zł** – Funkcjonariusze z warmińsko-mazurskiego oddziału straży granicznej rozbili grupę przestępczą zajmującą się produkcją i sprzedażą suszu tytoniowego.

Kryminalni z łęczyckiej komendy wspólnie z funkcjonariuszami Krajowej Administracji Skarbowej z komórki Kontroli Celno-Skarbowej Rynku w Kutnie zabezpieczyli 1666 kg krajanki tytoniowej i 424 kg suszu tej rośliny bez polskich znaków akcyzy. Uszczuplenie podatku akcyzowego oszacowano na ponad **1,5 mln złotych**.

Policjanci z Wydziału do walki z Przestępczością Gospodarczą Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu rozbili zorganizowaną grupę przestępczą trudniącą się handlem tytoniem bez polskich znaków akcyzy. W związku ze sprawą sąd aresztował 3 spośród 6 zatrzymanych osób. Uszczuplenia Skarbu Państwa z tytułu nieopłaconej akcyzy to prawie **1,5 miliona złotych**.

Funkcjonariusze lubuskiej KAS we współpracy ze Strażą Graniczną i Policją zatrzymali 330 tysięcy paczek nielegalnych papierosów o wartości blisko **5 milionów złotych**. W przeprowadzeniu skutecznej kontroli pomógł specjalistyczny rentgen do skanowania tirów.

Funkcjonariusze CBŚP i KAS z Białegostoku podczas wspólnej akcji zabezpieczyli rekordową ilość nielegalnego tytoniu. Dzięki działaniom służb wyeliminowano z rynku 70 ton towaru, o szacunkowej wartości rynkowej ponad **31 milionów zł**. Z takiej ilości tytoniu można by wyprodukować co najmniej 70 milionów sztuk papierosów. Śledztwo w tej sprawie prowadzi Prokuratura Rejonowa w Piasecznie.

5. Najistotniejsze wątki w mediach internetowych

Do rekordowo niskiego poziomu 11,4 proc. spadła w trzecim kwartale zeszłego roku szara strefa wyrobów tytoniowych. Według szacunków czwarty kwartał będzie równie dobry i wskaźnik ten może spaść nawet poniżej 10 proc. – informuje „Gazeta Polska Codziennie”. [tvp.info, 31.01.2019], [niezalezna.pl, 29.01.2019], [telewizjarepublika.pl, 31.01.2019], [kspt.org.pl],

Szara strefa uszczupla polski budżet o 150 mld zł z tytułu niezapłaconych podatków. To blisko dwa razy więcej, niż wydajemy rocznie na służbę zdrowia. [superbiz.se.pl, 24.01.24], [msn.com, 23.01.2019], [podatki.biz, 25.01.2019]

Rynek kopciuchów ma się świetnie. Zakazu sprzedaży nikt nie egzekwuje, rząd tłumaczy się szarą strefą. Handel kotłami starego typu, które teoretycznie zostały wycofane z rynku półtora roku temu, trwa w najlepsze. Producenci fałszują certyfikaty, a żadna państwowa instytucja nie pali się do kontrolowania rynku. [money.pl, 21.02.2019], [termomodernizacja.pl, 19.02.2019]

Prawie połowa (47 proc.) mikrofirm ocenia swoją sytuację finansową jako dobrą lub bardzo dobrą, wynika z badań Polskiego Instytutu Ekonomicznego (PIE). Mimo to aż 1/3 z nich nie podejmuje ani nie planuje żadnych inwestycji, a jako główną barierę w prowadzeniu działalności wskazuje wysokie podatki, rosnące koszty pracy i konkurencje z firmami w szarej strefie. [forsal.pl, 13.03.2019], [wyborcza.biz.pl, 13.03.2019]

Sejm zgodził się w piątek, 22 lutego, na ratyfikację przez prezydenta umowy z Danią o podziale tzw. szarej strefy - obszaru Bałtyku, na którym nie dokonano rozgraniczenia stref ekonomicznych. Polsce przypadnie 20 proc. strefy, leżącej na trasie gazociągu Baltic Pipe. [nettg.pl, 22.02.2019]

Zapowiedziana podczas sobotniej konwencji PiS likwidacja PIT dla pracowników do 26. roku życia może ograniczyć tzw. szarą strefę, gdyż najczęściej to właśnie młodzi ludzie decydują się na nieformalne stosunki pracy - uważa adiunkt w Katedrze Makroekonomii i Badań nad Rozwojem Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu dr Sławomir Kuźmar. [bankier.pl, 23.02.2019], [wgospodarce.pl, 23.02.2019],

ZUS traci, szara strefa się powiększa. Eksperti: Wystarczy inaczej naliczać składki małym przedsiębiorcom. Dla jednoosobowych firm składki na ubezpieczenia społeczne stanowią pokaźną część kosztów. Bywają też powodem zamykania działalności. Istniejące ulgi dla początkujących przedsiębiorstw pomagają doraźnie, a z tzw. małego ZUS-u nie wszyscy mogą skorzystać. Eksperti postulują wprowadzenie opłat od dochodów lub przychodów. Takie rozwiązanie dla indywidualnych działalności gospodarczych i małych spółek gwarantowałoby, że nie zbankrutują. Skłoniłoby też rzeszę osób do wyjścia z szarej strefy, a jednocześnie zapewniłoby im świadczenia emerytalne w przyszłości. Podobne regulacje stosuje szereg państw Unii Europejskiej. W Polsce system przywilejów i odmiennego traktowania różnych grup zawodowych pochłania ok. 20 mld zł rocznie i zasadniczo utrudnia wprowadzenie kompleksowych zmian. [mondaynews.pl, 28.02.2019], [m.interia.pl, 28.01.2019]

Pod koniec ubiegłego roku Krajowa Administracja Skarbowa ogłosiła rozpoczęcie akcji "Stop Szarej Strefie" skierowaną na początek m.in. na branżę warsztatową. Przypomnijmy, że w jej ramach urzędy skarbowe na terenie całego kraju, nawet poza godzinami ich pracy, przeprowadzają w warsztatach kontrole pod kątem rzetelności ewidencjonowania obrotów, wydawania paragonów oraz faktur. W przypadku stwierdzenia uchybień kontrole są

przeprowadzane ponownie i jeśli przy kolejnych podejściach się one powtarzają to urząd skarbowy kieruje sprawę do sądu. [motofaktor.pl, 17.01.2019]

Rząd walczy z szarą strefą. Od 1 stycznia weszły w życie przepisy, które mają ograniczać pracę na czarno. Wynagrodzenia mają trafiać tylko na konta bankowe pracowników. [finanse.wp, 2.01.2019]

Objęcie monitoringiem SENT transportu gazu LPG, elektroniczna oświadczeń o wykorzystaniu oleju opałowego, kamery rejestrujące przejazd ciężarówek na południowej i zachodniej granicy Polski - to część planów Krajowej Administracji Skarbowej. [pit.pl, 29.01.2019]

Skuteczny pobór należności podatkowych i celnych oraz zapobieganie i zwalczanie przestępczości gospodarczej pozwoliło na uzyskanie blisko 170 mld zł dochodów do budżetu tj. o ok. 10 proc. więcej niż rok wcześniej – poinformowała Izba Administracji Skarbowej w Warszawie. [rdc.pl, 4.03.2019]

Przemysł spirytusowy wymaga rozsądnej polityki akcyzowej – Warsaw Enterprise Institut zwraca uwagę, że podatek akcyzowy nakładany na wszystkie napoje alkoholowe w Polsce mocno przekracza unijne minimum. [polskieradio.pl, 20.01.2019]

Kontrowersyjny projekt nowelizacji ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej wzbudzał sprzeciw ekspertów już na etapie legislacji. Wraz z początkiem 2019 r. większość przepisów ostatecznie weszła w życie. Nowe reguły przewidują m.in. rozszerzenie uprawnień naczelników urzędów skarbowych o dostęp do chronionych informacji oraz przyspieszenie procedury wszczynania kontroli celno-skarbowej. Co to oznacza dla podatników i czy jest się czego obawiać? [polityka.pl, 25.03.2019]